

„Nevysloviš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu!“ (Ex 20, 16).
 „Otcom bolo povedané: ‚Nebudeš krivo prisahať, ale splniš, čo si Pánovi prisahal!‘“ (Mt 5, 33).

BOŽIE SLOVO:

(Jn 18,37)

Čítanie zo svätého evanjelia podľa Jána: *Pilát povedal Ježišovi: "Tak predsa si kráľ?" Ježiš odpovedal: "Sám hovoríš, že som kráľ. Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas."* Počuli sme Božie slovo!

KATECHÉZKA (KKC 2464 – 2474)

(porov. www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 316, 320, 322, 323, 325)

Pôvodne bolo toto prikázanie zamerané na svedectvo pri súdnom spore: nebudeš krivo svedčiť pred súdom proti svojmu blížnemu, čiže príslušníkovi svojho národa. Jeho hĺbka je ale väčšia, než len spravodlivosť pri súde a vyhnutie sa krivej prisaha. Katechizmus podstatu tohto prikázania zhrňuje takto: *„Ósme prikázanie zakazuje prekrúcať pravdu vo vzťahoch k druhým. Tento morálny predpis vyplýva z povolania svätého ľudu byť svedkom svojho Boha, ktorý je pravda a chce pravdu.“* (KKC 2464). V strede je teda niečo väčšie: vernosť a oddanosť pravde, dokonca Pravde s veľkým „P“, ktorou je sám Boh, ako hovorí: *„Ja som cesta, pravda a život“* (Jn 14,6). Pravda v Písme je viac, než nejaký výrok. Je to sama Realita. To, čo je skutočné, čo naozaj je, to je pravda, to je pravdivé. Následne potom človek žije v pravde vtedy, ak nežije v ilúziách, v klame, ak neslúži tomu, čo je neskutočné, pominuteľné – a sem patria aj veci ako bohatstvo, majetok, moc, sláva, alebo dnes mladosť, krása, telesná sila, popularita, virtuálny svet sociálnych sietí, ... – ale tomu, čo naozaj je. Čiže v prvom rade Bohu, ktorý je JHWH, „ten, ktorý Je“. Všetko ostatné je pravdivé len v závislosti a vo vzťahu k Nemu. *„Boh je prameň všetkej pravdy. Jeho slovo je pravda“* (KKC 2465).

Toto potom určuje aj nás ako kresťanov. *„Nasledovať Ježiša znamená žiť z „Ducha pravdy“ (Jn 14, 17), ktorého posliela Otec v jeho mene a ktorý uvádza „do plnej pravdy“ (Jn 16, 13)“* (KKC 2466). Znova si všimnime, že pravda je naozaj to, čo je skutočné, Boh sám. Ako kresťania sme pozvaní, aby sme toto skutočné žili – tým, že naozaj a skutočne prijímame Ducha Svätého, že naozaj a skutočne v ňom žijeme, že sa nechávame uviesť do plnej pravdy, ktorou nie je nič menšie, než Božie Kráľovstvo, sám Boh, v ktorom skutočne a opravdivo žijeme. Kresťanstvo je naozaj niečo hmatateľné, skutočné, pravdivé. Nie je to nejaká náuka, nejaký systém prikázaní, nejaká viera, ktorá sa vyznáva. Je to skutočnosť, do ktorej vchádzame, ktorej sa dotýkame, v ktorej žijeme, s ktorou sa zosúladaujeme a o ktorej potom aj navonok vydávame svedectvo – skutočné svedectvo, pretože môžeme aj my povedať to, čo apoštoli na samom začiatku tejto skúsenosti: *„Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to zvestujeme: Slovo života. Čo sme videli a počuli, zvestujeme aj vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami“* (1 Jn 1,1.3).

Ak takto žijeme, tak sme pravdiví. Znova slovami Katechizmu: *„Pravda ako správnosť v ľudskom konaní a v ľudskej reči sa volá aj pravdivosť, úprimnosť alebo priamosť. Pravdivosť alebo pravdovravnosť je čnosť, ktorá spočíva v tom, že sa človek prejavuje pravdivý vo svojich skutkoch a svojimi slovami hovorí pravdu, pričom sa vystríha dvojtvárnosti, pretvárinky a pokrytectva“* (KKC 2468). Pravdivosť, ako vidíme, sa nedotýka iba slov. Dotýka sa celého života. Všetkého. Slovo, skutkov, správania, vzťahov, všetkého. Alebo náš život pravdivý je, alebo nie je. Pravda v zmysle toho, čo je Božie, čo je skutočné, je ako ríša. Krajina, v ktorej alebo sme, alebo nie sme. Alebo v nej žijeme, alebo nežijeme – a miesto nej si volíme svet, krajinu a ríšu ilúzií, klamov, toho, čo je nestále, pominuteľné, čo dnes zdanlivo je a tvári sa to tak dôležito, ale zajtra to už nie je a je to zabudnuté a zanechané. Nemôžeme žiť naraz v jednom aj druhom. To je základ pre mučenie. Mučeníci zomierali preto, že sa odmietali *vystáhnovať* z Pravdy, zo skutočného sveta kde už žili skutočným životom v skutočnom Bohu. Niektorí by namietol: Ale veď sa mohli tváriť, že nie sú veriaci... Mohli zapáliť kadidlo pred pohanskou modlou, čože je to, veď je to len štipka kadidla pred mŕtvou sochou... Alebo teraz celkom nedávno, kľudne mohli vstúpiť do komunistického strany, veď to nič nie je, vnútorne mohli stále byť veriaci ľudia... Ale, ako vidíme, nejde to. Alebo žijeme v pravde, alebo v klame. Alebo pravdivo, alebo pokrytecky. Alebo túžime po pravde, po tom, čo je skutočné a volíme si to – alebo si zvolíme klam a pretvárinku kvôli tomu, čo je samo nepravdivé, neskutočné, čoho vlastne ani niet, kvôli svetu – ale potom je to smrteľne vážna vec! Práve sme sa totiž vysťahovali z Neba a vrátili späť, do otroctva sveta a do jeho klamov a ilúzií! O tom, aké to je vážne, hovorí sám Ježiš: *„Kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová pred týmto cudzoložným a hriechným pokolením, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi“* (Mk 8,38). Alebo slovami Katechizmu: *„Kristov učeník prijíma „žiť v pravde“, to jest v jednoduchosti života, ktorý sa zhoduje s príkladom Pána a ostáva v jeho pravde: „Ak hovoríme, že máme s ním spoločenstvo, ale chodíme vo tme, ľuháme a nekonáme pravdu“ (1 Jn 1, 6)“* (KKC 2470). *„Kresťan sa nemá hanbiť za svedectvo v prospech nášho Pána. V situáciách, ktoré vyžadujú svedectvo viery, kresťan ju má jednoznačne vyznať podľa príkladu svätého Pavla pred jeho sudcami. Má si zachovať „svedomie bez úhony pred Bohom i pred ľuďmi“ (Sk 24, 16)“* (KKC 2471). A špeciálne o mučeníctve pripomína Katechizmus aj nám, kresťanom 21. storočia: *„Mučenie je najvyššie svedectvo o pravde viery; označuje svedectvo, ktoré siaha až po smrť. Mučeník vydáva svedectvo zosnulému a vzkriesenému Kristovi, s ktorým je spojený láskou. Vydáva svedectvo o pravde viery a kresťanského učenia. Podstupuje smrť úkonom čnosti mravnej sily.“* (KKC 2473).

UVAŽUJEME:

Tak ako? Žijete pravdu? Žijete v Pravde? Žijete pravdivo?

Je pre Vás kresťanstvo Živý Boh, s ktorým skutočne žijete, skutočne naplnení skutočným Duchom Svätým, Osobou Ducha, Bohom? Alebo len niečo, čo „dodržiavate“?

Ako je na tom Váš život? Za čím idete? O čo usilujete? Kam smeruje vaša pozornosť, Váš čas, vaše peniaze, Vaše schopnosti a sily?

Porozprávajte sa o tom! V čom Váš život pravdivý ešte nie je?

Život žitý v pravde a ctiaci pravdu sa prejavuje aj navonok. A tým prvým, kde sa prejavuje, je naša reč. Katechizmus učí: *„Ľudia by nemohli spolunažívať, keby si vzájomne nedôverovali, t. j., keby si navzájom nehovorili pravdu.“ Čnosť pravdivosti dáva spravodlivo druhému, čo mu patrí. Pravdovravnosť zachováva správny stred medzi tým, čo treba povedať, a tajomstvom, ktoré treba zachovať: zahŕňa v sebe čnosť a diskretnosť. Na základe spravodlivosti „je človek povinný druhému čestne vyjaviť pravdu.“* (KKC 2469).

Pravda znamená žiť, konať a správať sa tak, aby mi druhí ľudia mohli dôverovať. Byť spohľadivým. Pravda znamená nielen neklamať, ale aj nesklamať dôveru druhého – a teda vedieť byť diskretný, vedieť zachovať tajomstvo, nevytárať to, čo zbytočne ubližuje, už vôbec nie vedome to, čo škodí. Tam, kde druhý má právo poznať pravdu, je našou povinnosťou mu pravdu vyjaviť. Nielen tým, že mu povieme niečo, čo by mal vedieť, ale aj tým, že sa k nemu celkovo správame priamo a úprimne, takže má o nás pravdivý obraz, vie, na čom s nami je, nemá o nás ilúzie, ani nejaké nereálne nádeje či očakávania ani nič podobné. O tom je oná už spomenutá úprimnosť a priamosť.

Ako na tom v tomto ste? Preskúmajte sami seba a podelte sa o tom, ako a nakoľko tieto tri vlastnosti pravdivosti žijete a čo to pre Vás a pre ľudí okolo Vás znamená!

„Povinnosť kresťanov zúčastňovať sa na živote Cirkvi ich pobáda, aby konali ako svedkovia evanjelia a záväzkov, ktoré z toho vyplývajú. Toto svedectvo spočíva v odovzdávaní viery slovami a skutkami. Svedectvo je úkon spravodlivosti, ktorý potvrdzuje pravdu alebo ju dáva poznať“ (KKC 2472).

Ste takto, všetkými svojimi slovami, životom i skutkami, jasnými svedkami Evanjelia celému svetu? Aj ako mučeníci, ak na to raz pride?